

„Concertul pentru pian și orchestră” de Cornel Țăranu la Radioteleviziune

Dirijorul Emanuel Elenescu a deschis concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii cu *Sinfonia a II-a* de Beethoven pe care a redat-o cu un iudiscutabil finisaj al execuției, cu păstrarea timpilor ceruți și în genere cu o anumită pondere judicios gândită, ca unul care cunoștea bine lucrarea — condusă de altfel din memorie. Orchestra a răspuns nu numai cu corectitudine dar și cu o participare activă la interpretare. Este o simfonie frumoasă și rar cântată.

Lucrarea compozitorului Cornel Țăranu a avut ca solistă pe pianista Liana Șerbescu. Este un concert scris în formă tripartită. Aceasta numai sub raportul compartimentării, să-i spunem, clasice. Aici vom deschide o paranteză pentru a sublinia o dată mai mult buna idee a direcției muzicale de a da cuvîntul, în programul de sală, compozitorului. Cornel Țăranu relatează, astfel, că Xenakis auzind concertul a subliniat... clasicismul acestuia. După Xenakis clasicii sînt — în linii mari — Varèse și Messiaen... Este, bineînțeles, o chestiune de optică personală. Pentru Xenakis, care introduce probabilitatea matematică și calculul combinatoriu ca necesități muzicale în compoziție, concertul lui Cornel Țăranu poate părea chiar ultraclasic. Dar să-l lăsăm pe Xenakis și să relatăm ce am auzit noi.

Folosind o scriere serial-modală și dînd proeminență elementelor de colorit orchestral, cu deosebire percuției și suflătorilor, compozitorul a creat o lucrare foarte liberă, aerată, în care pianul este foarte întrebunțat. La fiecare moment ascultătorul are surpriza unor noi și noi efecte sonore interesante, a unor pete, adesea atrăgătoare, de culoare, care reușesc să țină trează atenția ascultătorilor. La realizarea lor pianista Liana Șerbescu a avut o contribuție importantă, cîntînd cu nerv și aplomb, aproape tot timpul, alături de orchestră (*obligato*). Cu deosebire în final, jocul pianului a fost foarte activ, sincopat, bine marcat și reliefat.

Orchestra a cîntat cu multă atenție, realizînd momentele aleatorice, greu controlabile, cel mult de către dirijor (și încă !), privință în care Emanoil Elenescu a depus o stăruitoare muncă de coordonare a unor sonorități ce răsăreau, la tot pasul, dintre cele mai variate. Lucrarea are și indiscutabile asperități, cit despre afirmarea compozitorului că ultima mișcare este construită, mai mult sau mai puțin, pe o reminiscență dintr-un cîntec de Ion Vasilescu (?), mărturisim cu toată sinceritatea, că ne-a fost greu să recunoaștem acest lucru — ceea ce credem că ar fi de natură să-l bucure pe compozitor. În tot cazul, ținem să subliniem capacitatea creatoare a lui Cornel Țăranu, cercetător neobosit ce se străduiește să împlinească lucrări

care să-i exprime cît mai bine concepția, în permanentă mișcare evolutivă, despre arta sunetelor.

Concertul a fost încheiat cu uvertura-fantezie, *Romeo și Julietta* de Ciaikovski, căreia dirijorul Elenescu i-a evidențiat în chip convingător toate momentele de intens dramatism.

Ilinca Dumitrescu la Filarmonică Dirijor Nicolae Boboc

Prezența pianistei Ilinca Dumitrescu la Filarmonică „George Enescu” — interpretă a *Concertului al 4-lea în Sol major* de Beethoven — ne-a arătat noi și noi disponibilități ale tinerei artiste care cu neabătută perseverență își făurește un repertoriu important de concert. Notăm, mai întii, că Ilinca Dumitrescu a studiat valoroasa lucrare cu reputatul pedagog Neuhaus la Moscova, care a asistat-o și îndrumat-o pas cu pas în realizarea interpretării. Această „asistență”, oferită cu bunăvoință, este legitimată de prețuirea de care Ilinca Dumitrescu se bucură în ochii profesorului său.

Pianista a „rodât” *Concertul* în prezentări anterioare, la Timișoara și Craiova. (A fost, de asemenea, pentru acest Concert și la Satu Mare unde însă, din cauza unei întreruperi a luminii electrice, a oferit, în schimb, un întreg recital, cîntat în... întuneric. Succesul a fost excepțional).

Dar să venim la Ateneul Român.

Concertul al 4-lea este o lucrare de mare concentrare lirico-dramatică, necesitînd o profundă interiorizare. Cît privește pe Ilinca Dumitrescu, ea dispune de trei însușiri cardinale, menite să o promoveze, pe mai departe, în sâlile cele mai exigente de concert : o inteligență muzicală deosebită, o mare sensibilitate și o pianistică șlefuită cu multă grijă. Datorită acestora își va permite să atace cele mai pretențioase piese de concert.

A prezentat scurta frază inițială a *Concertului*, dozînd, ca un artist experimentat, fiecare notă, cu o adîncime a gândirii care ne-a pregătit atenția pentru desfășurarea ulterioară. În restul dialogului angajat cu orchestra, a avut o prezență strălucită, o participare esențială, dovedind cunoașterea perfectă a întregii părți simfonice — care de altfel a fost pregătită simultan cu cea solistică. Insistăm asupra chipului cu totul alert și detaliat în care a cîntat. Stăpîină, de departe, a tuturor elementelor, a dificultăților de ordin tehnic, la care nu puteam să rămînem insensibili, a făcut o adevărată demonstrație de execuție fină și totodată viguroasă și a cîntat cu nuanțe dinamice, dozate cu o mare judiciozitate. Notăm de asemenea chipul distinct, elegant, în care frazează : nimic escamotat, nimic șters. Și apoi relevăm trilul său incomparabil pe care îl scade, la anumite momente, cu o mare măiestrie, pentru a nu mai vorbi de cadență, redată, cu o deplină cursivitate, cu toate atributele virtuozității.